

หมวด 6

การจัดการกระบวนการ (Process Management)

ในหมวดการจัดการกระบวนการนี้ เป็นการอธิบายว่าภาควิชามีวิธีการออกแบบระบบงานอย่างไร รวมทั้งมีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ จัดการ และปรับปรุง กระบวนการที่สำคัญ เพื่อนำระบบงานดังกล่าวไป สร้างคุณค่าให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ภาควิชาประสบความสำเร็จและ ยั่งยืน รวมทั้งอธิบายถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉิน

6.1 การออกแบบระบบงาน : องค์กรมีวิธีการออกแบบระบบงานอย่างไร

ให้อธิบายวิธีการในการกำหนดสมรรถนะหลักขององค์กร การออกแบบ ระบบงาน และ กระบวนการที่สำคัญ เพื่อสร้างคุณค่า ให้ผู้เรียน และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดผลสูงสุดต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของผู้เรียน ทำให้ภาควิชาประสบความสำเร็จและ ยั่งยืน รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ให้ภาควิชาตอบคำถามดังต่อไปนี้

(1) ให้ภาควิชาแสดงกระบวนการภายในภาควิชา (กระบวนการทำงานหลักของภาควิชา)

และ กระบวนการที่ใช้ทรัพยากรจากแหล่งภายนอก

กระบวนการ	ใช้ทรัพยากร ในภาควิชา	ใช้ทรัพยากรนอกภาควิชา
กระบวนการด้านผลิตบัณฑิต		
1. หลักสูตรวิทยา ศาสตรบัณฑิต (สาขาชีววิทยา)	อาจารย์/เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ วัสดุและสารเคมี และ อาคารสถานที่ ของภาควิชา	- อาจารย์พิเศษ - เครื่องมือวิทยาศาสตร์ของหน่วยงาน ภายนอก - อาคารสถานที่ของคณะวิทยาศาสตร์ และ คณะอื่น
2. หลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต (สาขาชีววิทยา)	อาจารย์/เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ วัสดุและสารเคมี และ อาคารสถานที่ ของภาควิชา	- อาจารย์พิเศษ - เครื่องมือวิทยาศาสตร์ของหน่วยงาน ภายนอก - อาคารสถานที่ของคณะวิทยาศาสตร์ และ คณะอื่น
3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาชีววิทยา)	อาจารย์/เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ วัสดุและสารเคมี และ อาคารสถานที่ ของภาควิชา	- อาจารย์พิเศษ - เครื่องมือวิทยาศาสตร์ของหน่วยงาน ภายนอก - อาคารสถานที่ของคณะวิทยาศาสตร์ และ คณะอื่น

กระบวนการ	ทรัพยากร ในภาควิชา	ทรัพยากรนอกภาควิชา
4. หลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต (สาขาวิทยา) สำหรับครู	อาจารย์/เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ วัสดุและสารเคมี และ อาคารสถานที่ ของภาควิชา	- อาจารย์พิเศษ - เครื่องมือวิทยาศาสตร์ของหน่วยงาน ภายนอก - อาคารสถานที่ของคณะวิทยาศาสตร์ และ คณะอื่น
กระบวนการด้านการวิจัย		
1. โครงการวิจัยต่างๆตาม เอกสารหมวด 4	ภาควิชาให้การสนับสนุนการให้พื้นที่ ครุภัณฑ์ส่วนใหญ่ วัสดุ และสารเคมี ส่วนหนึ่ง ผู้ทำวิจัยจัดหาเองส่วน หนึ่ง	- สำหรับโครงการวิจัยที่ทำร่วมกับ บุคคลภายนอก เช่น อุปกรณ์ต่างๆ สถานที่
กระบวนการด้านการบริการวิชาการ		
1. โครงการบริการวิชาการ ตามเอกสารหมวด7	ภาควิชาให้การสนับสนุนครุภัณฑ์ ส่วนใหญ่ วัสดุ และสารเคมีส่วน หนึ่ง หัวหน้าโครงการจัดหาเอง ส่วนหนึ่ง	- สำหรับโครงการบริการวิชาการที่ทำ ร่วมกับบุคคลภายนอก เช่น อุปกรณ์ในการ เผยแพร่กิจกรรม

หมายเหตุ : ทรัพยากร หมายถึง คน ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่

ค. ความพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน

ภาควิชามีระบบอะไรบ้างที่แสดงถึงการป้องกัน การจัดการ ความต่อเนื่องของการดำเนินการ และการฟื้นฟูสภาพซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมต่อภาวะฉุกเฉินหรือภัยพิบัติทั้งในเรื่องระบบงานและอาคารสถานที่ทำงาน (ถ้ามี)

6.1 กระบวนการทำงาน : องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ จัดการ และปรับปรุง กระบวนการทำงานหลักขององค์กร

อธิบายว่าภาควิชามีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ นำไปปฏิบัติ จัดการและปรับปรุงกระบวนการทำงานหลัก เพื่อสร้างคุณค่าแก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งทำให้ภาควิชาประสบความสำเร็จและยั่งยืน

ก. การออกแบบกระบวนการทำงาน

- (1) ภาควิชาระบุกระบวนการต่างๆ ตามข้อ 6.1 ว่ามีการปรับปรุงหรือไม่ (ถ้ามี) มีวิธีการอย่างไรในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ องค์กรความรู้ขององค์กร มาพิจารณาในการออกแบบกระบวนการ ดังกล่าว และภาควิชาได้นำเรื่อง ระยะเวลา การเพิ่มผลผลิต การควบคุม ต้นทุน ประสิทธิภาพอื่นๆ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประสิทธิภาพ มาพิจารณาในการออกแบบกระบวนการใหม่ หรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 6.2-1 แสดงกระบวนการสร้างคุณค่าที่มีการปรับปรุง

กรอบเวลา	กระบวนการที่ทำการปรับปรุง	กระบวนการใหม่ที่ได้
กระบวนการด้านผลิตบัณฑิต		
รอบปีการศึกษา	ทุกหลักสูตร	ปรับปรุงหัวข้อย่อยในการสอน ปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัจจุบัน
กระบวนการด้านการวิจัย		
	โครงการวิจัย	โครงการวิจัยเรื่องใหม่
กระบวนการด้านการบริการวิชาการ		
	การประเมินและวิเคราะห์ โครงการบริการวิชาการโดย หัวหน้าโครงการได้รับแบบ ประเมินจากมติที่ประชุม กรรมการบริการวิชาการ	มีการประเมินและวิเคราะห์โครงการ บริการวิชาการ
กระบวนการด้านการบริหารจัดการ		
	1. โครงการลดขั้นตอนการ ทำงาน ด้านเอกสาร	ขั้นตอนการทำงานด้านเอกสารลดลง
	2. โครงการผลิตสื่อการสอน	2. โครงการผลิตสื่อการสอน e-learning

การจัดการกระบวนการทำงาน

- (1) ภาควิชามีตัวชี้วัดใดบ้างที่นำมาใช้ในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาควิชา
- (2) ภาควิชามีวิธีการอะไรบ้างในการลดต้นทุน หรือป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องหรือการทำงานซ้ำ

ในการดำเนินการตามกระบวนการหลักที่ระบุไว้ในข้อ 6.1 (ถ้ามี)

ตารางที่ 6.2-2 แสดงวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด การทำงานซ้ำ และความสูญเสียจากผลการดำเนินการ

ข้อผิดพลาด การทำงานซ้ำ และความสูญเสียจากผลการดำเนินการ	โครงการ/กิจกรรมที่เป็นวิธีป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด การทำงานซ้ำ และความสูญเสียจากผลการดำเนินการ
1. นักศึกษาออกกลางคัน	- ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน - การติดตามผลการเรียนของนักศึกษาโดยฝ่ายกิจการนักศึกษา ร่วมกับ อาจารย์ที่ปรึกษา
2. ลดการทำงานซ้ำ ลดข้อผิดพลาด	- ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลของภาควิชาในการบริหารงานใน ภาควิชา และการผลิตสื่อการสอน
3. การเกิดอุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการ การ รั่วไหลของสารเคมี	- มีผู้ดูแลอพยพจากสารเคมีตามห้องปฏิบัติการทุกห้อง ทั้งขนาด ใหญ่และ เล็ก - เจ้าหน้าที่จะตรวจเช็คอุปกรณ์ทุกวันหลังเสร็จสิ้นภารกิจ
4. การสั่งซื้อสารเคมี หรืออุปกรณ์ทาง ห้องปฏิบัติการ	- มีบัญชีรายชื่อวัสดุ สารเคมี - มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องซึ่งทำงานประสานงานกับฝ่ายจัดซื้อวัสดุ ต่างๆ คอยตรวจสอบก่อนสั่งซื้อ - มีการตรวจเช็คการหมดอายุ - มีการจัดทำและตัดแปลงอุปกรณ์เพื่อให้ใช้งานได้ดีโดยไม่ต้อง ซื้อ เพิ่มเติม
5. ป้องกันการเกิดอัคคีภัย	- (หมวด 5)
6. การใช้พลังงาน	-
7. การใช้ทรัพยากร เช่น การใช้สารเคมี การ ใช้วัสดุสำนักงาน เป็นต้น	- การใช้สารเคมี (ข้อ4) - การใช้วัสดุสำนักงาน เช่น การใช้กระดาษ 2 หน้า ก่อนบริจาค หน้าที่ 3 ให้กับโรงเรียนคนตาบอด - ไม่ทิ้งขวดหมึกกระดาษ

หมายเหตุ ภาควิชาพิจารณาตัวชี้วัดต่างๆที่ใช้วัดจากผลการดำเนินงานในหมวด 7

- การปรับปรุงกระบวนการทำงาน

นวัตกรรมที่ได้จากการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การบริหารจัดการ ได้แก่
อะไรบ้าง

- 1) การสร้างฐานข้อมูล
- 2) แนวทางการลดขั้นตอนการทำงานของภาควิชา
- 3) องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ส่วนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการพัฒนา

3.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนาเพื่อการพัฒนา

7.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

จุดแข็ง

มีระบบไอที-เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพและขีดความสามารถสูงอย่างมาก มาใช้ในการรองรับการบริหารจัดการ และ การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ในแบบต่างๆ เช่น มีเว็บไซต์ของภาควิชา มีระบบ Nucleus มีระบบ e-learning ช่วยในการจัดการเรียนการสอน

โอกาสในการพัฒนา

ควรให้ความสำคัญกับการปรับพื้นฐานความรู้ทางด้านชีววิทยาให้แก่นักศึกษาใหม่ และการสอน โดยนำภาษาอังกฤษมาประกอบการสอนแก่นักศึกษาโดยมีความจริงจังในการนำไปปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น

7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า

ภาควิชาควรกำหนดนโยบายและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักศึกษาต้องเข้าร่วม ในด้านมุ่งสร้างเสริมสุขภาพด้านต่างๆ เช่น การปลอดเหล้าบุหรี่ เน้นวินัยจราจรในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

7.3 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการตลาด

จุดแข็ง

1. ภาควิชามีการใช้จ่ายเงินอยู่ในกรอบของแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละงบประมาณ
2. ภาควิชาฯ ไม่มีรายการค้างเบิกจ่ายเพื่อกันเงินเหลือมปีงบประมาณ
3. มีการใช้จ่ายเงินในการดำเนินการ โครงการต่างๆ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

แนวทางในการพัฒนา

1. ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูล การคุมยอดการใช้จ่ายเงินของภาควิชามาใช้เป็นเครื่องมือ และ แหล่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารการเงินทั้งระบบของภาควิชา
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลของราคาสารเคมีและวัสดุ จากใบเสนอราคาของร้านค้า ต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบการสั่งซื้อ
3. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้วัสดุและสารเคมีของรายวิชาต่างๆ ทุกไตรมาสเพื่อวางแผนการจัดซื้อ เพื่อให้ทราบปริมาณที่คงเหลือของวัสดุและสารเคมีต่างๆ นำไปวางแผนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน
4. จัดการระบบการใช้วัสดุและสารเคมีของกลุ่มวิชาที่ใช้สารเคมีและวัสดุประเภทเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดงบประมาณ และลดระยะเวลาและจำนวนครั้งในการจัดซื้อ
5. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ทราบกลยุทธ์ระเบียบการเงินและนำไปปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรค

1. ภาวะเบียดเบียนการเงินมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและไม่ชัดเจน
2. ไม่มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่ชัดเจน
3. มีการขอซื้อวัสดุไม่สอดคล้องการแผนการใช้เงินตามไตรมาสของคณะ

ข้อเสนอแนะ

1. นำระบบฐานข้อมูล การคุมขอดการใช้เงินของภาควิชามาใช้เป็นเครื่องมือ และแหล่งข้อมูล ประกอบการตัดสินใจในการบริหารการเงินทั้งระบบของภาควิชา
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลของราคาสารเคมีและวัสดุ จากใบเสนอราคาของร้านค้า ต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบสั่งซื้อ
3. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้วัสดุและสารเคมีของรายวิชาต่างๆ ทุกไตรมาสเพื่อวางแผนการจัดซื้อ เพื่อให้ทราบปริมาณที่คงเหลือของวัสดุและสารเคมีต่างๆ นำไปวางแผนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน
4. จัดการระบบการใช้วัสดุและสารเคมีของกลุ่มวิชาที่ใช้สารเคมีและวัสดุประเภทเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดงบประมาณ และลดระยะเวลาและจำนวนครั้งในการจัดซื้อ
5. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ทราบภาวะเบียดเบียนการเงินและนำไปปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

7.4 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน

ปัญหาและอุปสรรค

การสร้างผลงานให้กับภาควิชายังคงอยู่ในกลุ่มเดิม

ข้อเสนอแนะ

- ภาควิชาควรแสวงหาวิธีการผลักดันให้อาจารย์ที่มีผลงานน้อยปรับบทบาทตัวเองในการเข้ามาแบ่งเบาภาระจากอาจารย์ที่สามารถสร้างผลงานให้กับภาควิชาได้ดี
- ควรมีการกำหนดมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อส่งเสริมให้อาจารย์ที่ยังไม่มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนาดตนเองสามารถดำเนินการได้ตามข้อตกลงภาระงาน
- ควรกำหนดให้อาจารย์ใหม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มวิจัยที่มีอยู่แล้ว เพื่อการเรียนรู้และสร้างผลงานวิจัยที่สามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ
- ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเยี่ยมชมหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
- ควรมีนโยบายสนับสนุนให้บุคลากรสายสนับสนุนมีโอกาสในการพัฒนาดตนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาควิชาเช่นเดียวกับบุคลากรสายวิชาการ

7.5 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์การ

ปัญหาและอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

- ภาควิชาไม่มีแผนการจัดการหรือขั้นตอนที่เป็นระบบ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านลบ

- ยังมีตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ภาควิชาควรผลักดันให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ และการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

7.6 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร

ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดกระบวนการรวบรวมข้อมูล และการจัดหน้าที่ของบุคลากรให้ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สะท้อนถึงการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงาน
- ขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลที่มาจากการทำงานของกรรมการแต่ละฝ่าย เพื่อสะท้อนความหลากหลายในแต่ละมุมมองในการดำเนินงาน

3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารหน่วยงานและต้องการเสนอแนะต่อผู้บริหารระดับคณะ

- ในส่วนของหน่วยประกันคุณภาพของคณะฯยังมีความล่าช้าในเริ่มกิจกรรมประจำปีเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพ ทำให้ภาควิชามีปัญหาปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์ใหม่ที่นำมาใช้
- การปรับปรุงข้อมูลของระบบฐานกลางให้เป็นปัจจุบันยังมีความล่าช้า
- การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลของภาควิชาเองยังไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันที ยังต้องเสียเวลาในการคัดเลือกต่อการนำไปใช้
- ควรตัดตัวชี้วัดที่เป็นเฉพาะของคณะฯแต่ไม่นำไปใช้กับหน่วยงานอื่นเลขออก เช่น ตัวชี้วัดที่ 2.12

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

1. รายชื่อคณะกรรมการบริหารภาควิชา/หน่วยงาน

1. นางสาวนฤมล แสงประดับ	เป็นประธานกรรมการ
2. นางสาวอำพา เหลืองภิรมย์	เป็นกรรมการ
3. นางดวงกมล แม้นศิริ	เป็นกรรมการ
4. นางละออศรี เสนาะเมือง	เป็นกรรมการ
5. นายประนอม จันทโรทัย	เป็นกรรมการ
6. นางสมทรง ฉ นคร	เป็นกรรมการ
7. นางนภาภรณ์ ตันติสุขวิงษ์	เป็นกรรมการ
8. นางสาวมณฑิรา มณฑาทอง	เป็นกรรมการ
9. นายสมพงษ์ สิทธิพรหม	เป็นกรรมการ
10. นางสาวปิยะรัตน์ อธิรัตน์	เป็นกรรมการ
11. นางนิศารัตน์ ตั้งไพโรจน์วงศ์	เป็นกรรมการ
12. นายพินิจ หวังสมนึก	เป็นกรรมการ
13. นายวัฒนา พัฒนกุล	เป็นกรรมการและเลขานุการ

2. รายชื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

1. นายพินิจ หวังสมนึก	เป็นประธานกรรมการ
2. นางปรีชา หวังสมนึก	เป็นกรรมการ
3. นางอรุณรัตน์ จวีระราช	เป็นกรรมการ
4. นางสาวปิยะรัตน์ อัฐรัตน์	เป็นกรรมการ
5. นางสมทรง ฌ นคร	เป็นกรรมการ
6. นางอรุวารรณ ดีโยธา	เป็นกรรมการ
7. นางสมบัติ กัณหหา	เป็นกรรมการ
8. นางสาวพรณี ชนวีรยุทธ	เป็นกรรมการ
9. นางสาวณัฐธิดา แยมภูเขียว	เป็นกรรมการ
10. นางกัลยา กองเงิน	เป็นกรรมการและเลขานุการ

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการ (Organization Chart)

